

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep.
0032 OSLO

Att:

Deres ref.
14/8781-1

Vår ref.
14/3732-11 633/GRFO

Dato:
Oslo, 12.01.2015

Høring - Melding til Stortinget om vekst i norsk laks- og ørretoppdrett

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til departementets brev av 7. november d.å. og takker for at vi får anledning til å komme med innspill til arbeidet med den kommende stortingsmeldingen om vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett.

LO støtter regjeringens hovedmål med meldingen som vil være å drøfte hvordan Norge kan øke verdiskapingen ved å fremme en forutsigbar politikk for en miljømessig og bærekraftig vekst innenfor denne næringen.

LO er helt enig i at en forutsigbar vekstpolitikk som tar hensyn til miljøutfordringene, vil styrke næringens langsiktige konkurransekraft og bidra til å trygge og skape nye arbeidsplasser langs kysten. Usikkerhet om fremtidig politikk vil kunne påvirke næringsaktørene negativt og føre til manglende eller feilaktige investeringer. Forutsigbare rammebetingelser vil gjøre det mer interessant å investere i miljøteknologi, kompetanse og innovasjon. Forutsigbarhet gir langsiktighet, som igjen gjør det lettere å håndtere miljøutfordringer.

Av de tre ulike forvaltningsalternativene for vekst som drøftes i høringsnotatet mener LO at alternativ 3, dvs. et system basert på handlingsregler, gir næringen best forutsigbarhet ved at den vil vite hvilke kriterier som må være oppfylt for å kunne vokse, hvor ofte vekst skal vurderes, og hva som skjer hvis miljøeffekten av ytterligere vekst er uakseptabel. Systemet vil gi sterke incentiver til å drive miljømessig bærekraftig, og vil gi næringen selv stor innflytelse på hvordan den skal utvikle seg.

LO er enig i at lakselus og utslipp er egnet som indikatorer i en handlingsregel for kapasitetsjustering opp eller ned.

Et indikatorsystem forutsetter opprettelse av produksjonsområder. Departementet foreslår at hver tillatelse blir bundet til et produksjonsområde. Dersom miljøsituasjonen er akseptabel vil næringen få tilbud om vekst i form av økt maksimalt tillat biomasse (MTB) eller nye tillatelser. Dersom miljøsituasjonen er uakseptabel vil MTB på selskapsnivå reduseres. Departementet foreslår videre at det ikke skal være tillatt å flytte tillatelser mellom ulike produksjonsområder, da dette vil redusere incentivene til eksisterende oppdrettere i et område

til å drive miljømessig bærekraftig. LO er enig i dette.

I høringen presenteres flere alternative modeller for vekst sett opp mot risiko. Slik situasjonen i næringen er per i dag har LO landet på alternativ 4, som har en moderat risikoprofil. Der gis en mulighet for vekst på 5 pst. annet hvert år. Ved høy miljøpåvirkning i produksjonsområder kuttes kapasiteten med 5 pst. annet hvert år. Vi mener at for å sikre miljømessig bærekraft er det viktig at ev. økninger er moderate og at tidsintervallet mellom justeringene er lange nok til at effekten kan evalueres godt nok.

LO mener at det ved utlysning av nye konsesjoner bør arrangeres prekvalifisering av søkerne i kombinasjon med budrunde eller loddtrekning. Det vil gi mulighet til å oppnå ulike næringspolitiske mål med tildelingen. Vilkår som bør inngå i prekvalifisering er dokumentasjon av økonomisk evne, krav til forskningsinnsats, krav til foredlingsandel og krav til lærlinger.

I rapporten "Et kunnskapsbasert Norge" fra 2012 ble sjømatnæringen fremhevet som en av tre globale kunnskapsnav, eller superklynger, vi har i Norge – sammen med offshorebasert næringsliv og maritim sektor. I dette ligger det at sjømatnæringen er en av få næringer hvor vi i Norge har en tilnærmet komplett verdikjede med høy kompetanse i alle ledd og på alle nivå. Ikke minst har fremveksten av havbruksnæringen bidratt vesentlig til at sjømatnæringen har denne posisjonen i dag. NFD synes å være helt på linje med LO sitt syn i næringspolitikken når de skriver at; "Regjeringen vil føre en fremtidsrettet næringspolitikk som bidrar til størst mulig samlet verdiskaping. Dette innebærer blant annet å tilrettelegge for næringene hvor vi allerede er gode, og hvor vi har størst potensial for verdiskaping. Regjeringens næringspolitikk fordrer derfor en satsing på havbruksnæringen."

Leverandørindustrien spiller en særlig viktig rolle i havbruksnæringen. Oppdretterne kjøper innsatsfaktorer og et bredt spekter av utstyr og tjenester fra ulike leverandører over hele landet. Leverandørselskapene har stor betydning for innovasjonsaktiviteten i havbruksnæringen, fordi utstyrsutviklingen gjerne foregår i skjæringspunktet mellom oppdretterne som kjøper og utstyrsleverandørene som selger. Beste praksis og ny teknologi spres og utvikles når kunder og leverandører både samarbeider og konkurrerer i næringsklynger.

Havbruksnæringen er en kunnskapsbasert næring hvor nye kompetansebehov i økende grad stiller krav til formalisert kompetanse. Næringens behov for formell kompetanse er en av konklusjonene i Sintef rapporten "Kartlegging av behov for kompetanse og arbeidskraft i sjømatnæringen – i dag og frem mot 2020", som ble fremlagt sommeren 2014. Dagens søkertall til fagskole og akvakulturutdanningen i den videregående skolen er for lave til å kunne dekke det utdanningsbehovet som vekst i havbruksnæringen vil innebære. Styrket satsing på rekruttering til relevant videregående utdanning er sammen med flere elevplasser nødvendige tiltak som kan imøtekomme det økende behovet for ansatte med fagbrev og annen formalisert kompetanse. Et utdanningstilbud med økt tilgang på læreplasser i havbruksnæringen er nødvendig for å kunne dekke kompetansebehovet. Derfor er det så viktig at myndighetene ved tildeling av konsesjoner stiller krav til at næringsaktørene må bidra til dette.

Det er å ta næringen i helt feil retning når regjeringen tidligere i høst foreslo å oppheve forskriften som stiller krav til bearbeidingsgrad, FoU og tilbud av lærling- og traineeplasser som vilkår for eierskap i oppdrettsnæringen. Med krav til større grad av norsk bearbeiding vil veksten i oppdrettsnæringen bidra til økt sysselsetting og verdiskaping i Norge. Videre gir det muligheter til å ta i bruk de nye mulighetene man ser ved større utnyttelse av råstoffet.

Norge har de beste forutsetningene til å lykkes som verdens fremste sjømatnasjon, men uten forskning, lærlingplasser, fagarbeidere og en sterkere sjømatindustri vil målet ikke nås. Det er derfor viktig at når en legger opp til vekst i næringen, må dette også bety at en satser på økt bearbeiding på land i Norge.

LO deler departementets vurdering om at konsekvensene av ikke å stille krav til næringen vil være redusert verdiskaping i Norge. Dette fordi videreforedling, bearbeiding og FoU da i større grad vil flyttes ut av landet. Vi ber derfor departementet i det videre arbeidet med stortingsmeldingen å vurdere om slike krav kan stilles til aktørene i næringen i en ny handlingsregel for videre vekst. Det vil styrke den marine klyngen og bidra til økt verdiskaping i Norge.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Renée K. Rasmussen
(sign.)

Grethe Fossli
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.